

Nr 51.

Ankom till riksdagens kansli den 20 maj 1927 kl. 12 m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående förbud mot utförsel från riket av vissa äldre kulturföremål.

I en den 6 maj 1927 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 249, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, begärt riksdagens yttrande över följande, vid propositionen fogade

Förslag till Kungörelse

angående förbud mot utförsel från riket av vissa äldre kulturföremål.

Kungl. Maj:t har funnit gott förordna som följer:

1 §.

Utförsel till utrikes ort må icke, med mindre Kungl. Maj:t för särskilt fall därtill lämnat tillstånd, äga rum, vare sig sjö- eller landvägen, av följande äldre kulturföremål, nämligen möbler och husgeråd av trä, även i förening med annat ämne, byggnader och byggnadsdelar samt till byggnader hörande fasta inredningsföremål, såsom friser, listverk, väggpaneler, hyllor, dörrar, fönster, fönsterkarmar, ornerade tak, takbräder eller takmålningar, kakelugnar, golvplattor, tillyxade stockar, bearbetade stenar, profilerat tegel, beslag och andra smiden, vägg- och studsarur i foder samt lösa urfoder.

Utän hinder av vad nu är stadgat må dock föremål av förenämnt slag, vilket ingår i personligt bohag, ur riket utföras av person, som avflyttar från riket för att bosätta sig på utrikes ort.

Denna kungörelse äger ej tillämpning å föremål, som är tillverkat år 1860 eller därefter.

2 §.

Vill någon under åberopande av stadgandet i 1 §, tredje stycket, ur riket utföra föremål, som eljest är till utförsel förbjudet, och är ej uppenbart, att med hänsyn till nämnda stadgande utförsel av föremålet må äga rum, skall därom vid angivningsinlagan fogas intyg, som i 3 § sägs.

3 §.

Såsom bevisning rörande till utförsel angivet föremåls ålder må godkännas intyg av den, som tillverkat detsamma, eller av annan tillförlitlig person om tiden för tillverkningen eller, om sådan handling icke kan anskaffas, intyg av tjänsteman hos offentlig eller enskild kulturvårdande institution, såsom museum eller hembygdsförening, eller av sådan institution anvisad sakkunnig person.

4 §.

Den, som i strid mot vad i 1 § stadgats, ur riket utfört eller sökt utföra föremål, skall, där han insett eller skäligen bort inse, att föremålet varit till utförsel förbjudet, straffas med böter från och med tio till och med femhundra kronor och have tillika förbrutit föremålet eller gälde, där det ej kan tillrättaskaffas, dess värde.

Böter, som ädömas enligt denna kungörelse, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen. Föremål, som dömts förbrutet, så ock värdet av förbrutet föremål tillfalle kronan.

5 §.

Åtal jämlikt nästföregående paragraf anhängiggöres vid allmän domstol och utföres av allmän åklagare, som jämväl har att verkställa beslag å föremål, som anses jämlikt nämnda paragraf förbrutet.

6 §.

Tullmyndighet i utförselort åligger att övervaka efterlevnaden av vad i 1 och 2 §§ är stadgat samt att, där förseelse, som omförmåles i 4 §, finnes hava ägt rum, ofördröjligen anmäla förseelsen till åtal.

Beträffande grunderna för det ifrågavarande författningsförslaget får utskottet, i den mån ej redogörelse därför lämnas här nedan, hänvisa till förenämnda statsrådsprotokoll.

Utskottet.

Den författning, över vilken Kungl. Maj:t genom förevarande proposition begärt riksdagens yttrande, har, för att ändamålet med densamma icke skulle komma att förfelas, av Kungl. Maj:t redan utfärdats, men i avbidan på riksdagens yttrande förlänats giltighet allenast till och med den 15 juni 1927.

Det förbud mot utförsel från riket av vissa äldre kulturföremål, varom stadgas i kungörelsen, har tillkommit med anledning därav, att intendenten vid nordiska museet S. Erixon uti en till chefen för ecklesiastikdepartementet ingiven, den 9 februari 1927 dagtecknad skrift fäst uppmärksamheten å den omfattande utförsel av gamla allmogemöbler, som sedan någon tid påginge.

Chefen för handelsdepartementet har till ovannämnda statsrådsprotokoll återgivit ett av riksantikvarien i ärendet framlagt författningsförslag,

vilket omfattar väsentligt flera föremål än dem, som upptagits i den nu utfärdade författningen.

Ur vissa synpunkter kunde det, även enligt utskottets mening, vara önskvärt, att det skydd, som här avses, utsträcktes till att omfatta jämväl åtskilliga andra kulturföremål. Då den utfärdade författningen emellertid torde motsvara det nuvarande lägets mest trängande krav, har utskottet ansett sig kunna lämna densamma utan erinran. Utskottet förutsätter härvid, att Kungl. Maj:t kommer att med uppmärksamhet följa utvecklingen på förevarande område samt, därest omständigheterna därtill giva anledning, efter förnyad utredning vidtaga de ytterligare åtgärder, som kunna anses påkallade och möjliga.

Under återopande av vad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anmäla, att riksdagen vid granskning av det vid förevarande proposition nr 249 fogade författningsförslaget icke funnit skäl till erinran mot detsamma.

Stockholm den 20 maj 1927.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Wohlin, Boman, Björnsson *, friherre Beck-Friis, Bergman *, Jönsson i Boa, Johansson i Arkösund, Bengtsson i Kullen, Olsson i Golvvasta, Nylander, Björklund, Paul Magnuson, Östergren *, Bissmark *, Olsson i Gävle, Granath *, Ljunggren * och Werner *.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.